N°. 7. Donderdag 15 Februari 1912. 12de Jaargang.

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang."

Abonnementsprijs per jaar:

Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling . f 2.50
Voor Oost-Indië en het Buitenland . . . . „ 4.—
Afzonderlijke nummers . . . . „ 0.05

Prijs der Advertentiën:

Per vakje . . . . f 2.—
Bij contract reductie.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie", en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.

Voor *Administratie* en *Verandering van Woonplaats* wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, *51 Verhulststraat.*
Voor *Advertentiën* tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO", AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, *Telefoon 4424*, beiden DEN HAAG.

LEDEN of ABONNÉ's, die het Weekblad niet tijdig ontvangen, of zij die VERHUIZEN worden verzocht hiervan bericht te zenden aan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag.

Inhoud van dit nummer.

De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.

Zoo luidt de titel van No. 5 der door de Afdeeling Informatie-Bureau van de Vereeniging „Oost en West" uitgegeven boekjes, handelende over staats- en particuliere betrekkingen in onze overzeesche bezittingen, dat reeds de vorige week in de rubriek „Oost- en West-Indische Litteratuur-Overzicht" werd aangekondigd.

De heer A. J. van Deventer, zelf houtvester van beroep, geeft er een duidelijk beeld in van den werkkring en van de bepalingen, betreffende opleiding en vooruitzichten aan deze belangrijke gouvernements-betrekking verbonden.

In zijn inleiding zegt hij:

„Kan men zich in ons boscharm vaderland reeds moeilijk een begrip vormen van een geregeld boschbedrijf, nog te bezwaarlijker zal het wezen een juist denkbeeld te krijgen omtrent de werkzaamheden, verbonden dan het beheer onzer tropische bosschen.

Wanneer derhalve hier getracht zal worden een schets te geven van den werkkring van den boschambtenaar in Ned.-Indië, zal dit overzichtelijkheidshalve moeten samengaan met eene uiteenzetting van de werkzaamheden in hun onderling verband zoowel als met betrekking tot de beteekenis van het Boschwezen in dit milieu.

Deze tak van dienst, alhoewel nog betrekkelijk jong, verkeert in een stadium van snelle ontwikkeling. Ondanks de vrij sterke uitbreiding van personeel, vooral in de laatste tien jaren, blijft de formatie nog ten eenenmale onvoldoende tegenover de steeds dringender eischen van vooruitgang in verschillende richtingen. Zeer zeker is deze gezonde ontwikkeling voor een groot deel te danken aan het kleine corps ambtenaren, dat, bezield door een krachtigen en eendrachtigen geest, streeft naar vooruitgang op economisch en technisch gebied.

Het kan niet ontkend worden, dat gedurende de bestaansperiode verschillende inzichten omtrent de algemeene organisatie elkaar hebben opgevolgd — teekenen, die er op wijzen, dat een evenwichtstoestand nog niet bereikt is — toch behoeft dit het doel niet in den weg te staan, dat ik mij gesteld heb, n.l. om jonge mannen, die na beëindiging hunner algemeene studie op het punt gekomen zijn, waar de weg zich splitst in zoo vele richtingen, bij de keuze hunner loopbaan een vergezicht te openen op den werkkring en de vooruitzichten bij het Boschwezen in Ned.-Indië."

Schrijver heeft zijn onderwerp in drie hoofdstukken verdeeld:

I. Het Boschwezen in Ned.-Indië, waarvan hij in het kort aangeeft de algemeene beteekenis, de verspreiding van het boschgebied en de verdeeling in boschdistricten en houtvesterijen.

II. Werkzaamheden bij het Boschbedrijf en dit onderverdeeld in:

A. Het Boschbeheer, waarvan hij behandelt: Exploitatie, cultuur, verpleging, boschpolitie en administratie.

B. Boschinrichting, behelzende: grensregeling en afbakening, opmeting en kaarteering, boschindeeling, boschbeschrijving en taxatie, opstelling van het bedrijfsplan.

Hoofdstuk III handelt over het Personeel, aangevende de algemeene organisatie, den werkkring en het dagelijksch leven, bezoldiging en promotie, terwijl in een „aanhangsel" ook nog eenige waardevolle inlichtingen gegeven worden betreffende studie, opleiding en uitrusting.

Dit handige boekje, dat voor den minimen prijs van *f* 0.20 verkrijgbaar is aan het Informatie Bureau, van „Oost en West", Heulstraat 17 Den Haag, alsook bij Martinus Nijhoff, Lange Voorhout 9, aldaar, zal een welkome gids blijken voor ouders en voogden, en vooral ook voor jongelieden bij hun beroepskeuze, waar is tevens ook voor iedere belangstellende in onze koloniën zeer lezenswaard.

Uit de O.-I. Mail.

Werd Batavia reeds begin dezes jaars niet meer besmet verklaard, de jongste mail meldt ons, dat half Januari j.l. te Modjokerto vijf Europeesche kinderen door cholera werden aangetast.

Te Soerabaja heerscht omstreeks diezelfde tijd een epidemische maagziekte. De meeste Europeanen leden aan maagkrampen.

Als weldra de eerste scheepsladingen met Mekkagangers terugkeeren, schrijven de Indische bladen, mag er van overheidswege wel ter dege opgepast worden, dat zij geen besmettelijke ziekte meebrengen.

De afsluiting van Malang. — De N. Soer. Crt. van 17 Januari j.l. schrijft:

Van een opheffing van het pestcordon is voorshands nog geen sprake, wel zal een wijziging in het verkeer worden gebracht, waarmede het in observatie houden van personen aan de ontsmettingsstations dan tevens zal komen te vervallen. Zooals de bepalingen thans luiden, kunnen personen, die vóór het verlaten van de afdeeling „ontvlooid" moeten worden, dit slechts langs de spoorwegen doen. Hierin zal nu in den loop van deze maand verbetering gebracht worden door het plaatsen van nog drie ontsmettingsstations bij de hoofdwegen, respectievelijk te Meling en Lawang en in het Ngantangsche bij Pakis Sari in Kasembon. De apparaten voor deze stations zijn reeds ontvangen, doch de gebouwen, waarin deze geplaatst moeten worden, zijn nog niet gereed, terwijl ook het geschikte personeel nog niet bij de hand is.

In den loop van deze maand denkt men daarmee gereed te komen.

Voor personen, wier maatschappelijke positie van dien aard is, dat men met zekerheid mag veronderstellen, dat zij niet met vlooien op reis gaan, heeft deze verandering niets te beteekenen, doch voor de Inlandsche gemeente en vreemde Oosterlingen, welke hun woning nog niet ratvrij hebben gemaakt, destemeer.

Het halen van passen is voor deze lieden dan vrij wel overbodig geworden, vermits zij, na het ondergaan van een kleine reinigingskuur, op ieder uur van den dag zonder verdere formaliteiten de afdeeling kunnen verlaten.

Tijgers aan 't pestcordon. Onlangs meldde het Malangsch Nieuws- en Advertentieblad iets van ontmoetingen tusschen menschen en wilde dieren in de buurt van Kāli Glidik, in het Malangsche. Die ontmoetingen beginnen interessant te worden, vertelt het blad nu.

De manschappen op het pestcordon bij Soember Sewoe weten ervan mee te praten. Een paar dagen geleden moesten twee fuseliers hun heil zoeken in een overhaaste vlucht voor een tijgerin met vijf jongen. De menschen hadden notabene geen patronen bij zich. Thans is door den postcommandant gelast, dat elke fuselier steeds patronen bij zich moet hebben. Het nut van dien maatregel bleek zonneklaar op den tweeden Kerstdag. Een patrouille onder den Inlandschen sergeant Frans Adoe kwam des avonds te zeven uur een tijger tegen. Het was al donker in de tuinen; de patrouille keerde huiswaarts en zou juist een bocht in den weg volgen, toen het ondier verscheen. De sergeant, die voorop liep, loste een schot, dat blijkbaar raak was, want onder een hevig gebrul en met een vervaarlijken sprong verdween het monster in het ravijn naast den weg.

De tijger zorgt dus wel voor emoties, nu de pest zorgvuldig waakt voor verveling.

Hoogwater in het kustgebied. — De Sum. Post meldt, dat in het Zuid-Oostelijk kustgebied uitgestrekte terreinen tengevolge van de zware regens onder water gestaan hebben. De rivieren vertoonden dan ook een zeldzaam hoogen waterstand. Te Tebing Tinggi was de Gouvernementsweg van 't hospitaal af tot aan het begin van de winkelstraten ondergeloopen; zoo hoog stond er het water, dat voertuigen er bijna tot de as door moesten, waardoor het verkeer daar groote moeilijkheden ondervond. Telken jare opnieuw wordt daar de weg overstroomd, zonder dat men in dezen toestand voorziet door ophooging van de te laag aangelegde gedeelten. De weg heeft daar bovendien talrijke gaten en oneffenheden, welke op dat drukke punt hinderlijk zijn voor het verkeer. Hoe de weg er nu na de overstrooming gaat uitzien, kan men zich voorstellen. De naburige houten brug heeft groote kans geloopen, door den bandjir te worden weggeslagen.

De weg naar Asahan heeft door de regens op verschillende plaatsen ook geleden. Ter hoogte van de onderneming Si Paré Paré moet een brug zijn weggeslagen en een gat in den weg zijn ontstaan. Op Soengei Biroeng rees het water tot aan de trap van het managershuis. Veel bibit werd er door het water bedorven.

Indisch Militair Tijdschrift. — In de plaats van den kapitein van den generalen staf H. J. D. de Fre-

mery, die overgeplaatst is naar Padang, zal de kapitein van dien staf G. van Ginkel optreden als redacteur van het Ind. Mil. Tijdschrift.

Locale raden. In De Java-Bode lezen wij: „Uit de algemeene geldmiddelen is thans ten behoeve van de verschillende gewestelijke en gemeentelijke raden een bedrag van ruim 4¾ millioen afgezonderd. Bij de uitvoering van eenigszins kostbare werken doet zich echter telkens het bezwaar gevoelen, dat de middelen der raden niet toereikend zijn ter bestrijding der uitgaven. In die gevallen plegen de raden zich tot de regeering te wenden ter verkrijging van eene subsidie. Zoo is er bij de begrooting voor 1912 op gerekend om aan de gemeenten Batavia, Buitenzorg, Tegal, Cheribon, Kediri, Makasser en Palembang subsidies te verleenen en bovendien aan de gewesten Preanger Regentschappen, Cheribon, Semarang, Soerabaja, terwijl bovendien nog een bedrag van twee ton voor gedurende dat jaar aan te vragen ondersteuningsfondsen is uitgetrokken. Deze toestand is weinig bevorderlijk om te geraken tot eene streng doorgevoerde decentralisatie in dien zin, dat de locale raden werkelijke zelfbesturen worden, niet steunende op de regeering.

Teneinde de raden financiëel krachtiger te maken zal eene belastingregeling worden ontworpen om die lichamen te doen deelen in de vermeerdering der algemeene geldmiddelen.

Model-kampongs. Uit Soerabaja wordt aan Het Bat. Nblad gemeld:

Op het land Goebeng Djepit zullen aan de overzijde van de spoorbaan modelkampongs gebouwd worden, die voldoen aan alle eischen der hygiëne.

De regent van Blora. — In het Nieuws v. d. Dag v. N.-I. lezen wij:

In den morgen van 14 Januari is de regent van Blora: Raden Mas Adipati Aria Tjakra Nagara, in den ouderdom van circa vijftig jaar overleden.

De gestorvene leed reeds sedert lang aan suikerziekte, en in de laatste maanden kwam daar waterzucht bij.

Zijn opvolging zal wellicht tot moeilijkheden aanleiding geven, daar zijn zonen wel te jong zullen blijken.

Overbrenging van de Cultuurschool. Uit Bandoeng wordt aan het Bat. Nblad gemeld:

De directie van het Departement van Landbouw koestert besliste plannen voor de overbrenging van de Buitenzorgsche Cultuurschool naar een gunstiger cultuur-centrum. Reeds is uitgezien naar gronden te Bandoeng of in den naasten omtrek; noodig is een stuk gronds van ongeveer 50 bouws. Voorloopig zijn de plannen afgestuit op de absurd-hooge grondprijzen te Bandoeng. Thans wordt te Soekaboemi naar gronden uitgezien. Der directie zelf zou het spijten wanneer niet Bandoeng gekozen werd, dat als centrum veel voordeeliger gelegen is dan Soekaboemi. Voor Bandoeng zou het ernstig te betreuren zijn wijl door de overbrenging van de Cultuurschool, Bandoeng in de toekomst ook op een eventueel polytechnicum zou kunnen rekenen. Een combinatie van Bandoengers is thans bezig in het belang van Bandoengs ontwikkeling, te zoeken naar de benoodigde gronden.

Volgens een later bericht, is de combinatie van Bandoengers er in geslaagd geschikte terreinen voor de Cultuurschool te vinden. Zij stelde zich ter zake in verbinding met het Departement van Landbouw.

Het godsoordeel ontweken. — Onlangs werd in de buurt van Poerwakarta bewezen, hoezeer men de politie kan missen, indien men slechts betrekkingen onderhoudt met de geestenwereld en zich te verdedigen heeft tegen Inlanders, die voor de geestenwereld eerbied hebben.

Een Europeaan had het ongeluk in een jas dien hij met ander goed aan zijn waschman gaf, twee briefjes van honderd gulden te laten zitten. Kort na het vertrek van den man tot de ontdekking gekomen van zijne vergissing, werd hem een Inlandsche schrijver nagezonden, die evenwel onverrichter zake terugkeerde. Wat nu? De ongelukkige vertrok naar Poerwakarta, ging niet naar de politie, wetende, dat zij hem naar de nummers zou vragen, welke hij toch niet kende, doch begaf zich naar een doekoen. De doekoen beloofde den volgenden dag een weinig rijst gereed te zullen houden, welke allen zonder stoornis in den mond zouden kunnen nemen, behalve de houder der bankbiljetten. De schuldige zou als het ware door een klem worden verhinderd de rijst te eten en te slikken. En het is vast te gelooven: wie, na door het godsoordeel te zijn aangewezen, blijft ontkennen, sterft binnen drie dagen.

Den volgenden dag — de Europeaan stond al gereed zich stadwaarts en naar den doekoen te begeven — verscheen een oppas met een waschman op zijn erf, brengende een brief van den Wedono en de twee vermiste bankbiljetten. Kijk, de briefjes waren bij den waterput gevonden en de waschman had er den Wedono bijgeroepen. Zoo kon men het godsoordeel ontgaan; de Europeaan en de mentatoe gelukkig. Toean Allah's naam, de doekoens en de rijst vormen een voortreffelijke trits, die spoediger en zekerder ketrangan brengt dan de recherche der Inlandsche politie.

Maar de toepassing is niet in een staatsblad te regelen en ik heb bezwaar tegen het godsoordeel, waar de vrees er voor zóó ver gaat, dat ook wel een onschuldige onder den invloed van de gewichtige beslissingen komend, houding en verschijnselen van schuldigheid kan aannemen. Aldus de schrijver in De Java-Bode, die vervolgt: Heb ik als kind — en de Inlanders zijn immers kinderen — niet altijd sterk gekleurd als er gevraagd werd wie misdaan had? De schuldige kleurt, heette het, maar ik heb altijd als onschuldige gekleurd. Ik heb vernomen, dat de Inlandsche ambtenaren groote beteekenis hechten aan de aanwijzing, door het godsoordeel verkregen, en volgens die aanwijzing iemand in hechtenis nemen. Daartegen heb ik bezwaar, want de onschuld kleurt wel eens, gelijkerwijs de schuldige soms een stalen tronie behoudt.

WEST-INDIË.

SURINAME.

De West van 16 Januari bespreekt de opmerkingen in het nummer van 14 December 1911 van dit weekblad omtrent de grenzen der kolonie gemaakt en bevestigt het, dat er geen afbakening van de

FEUILLETON.

Vier dagen in 't bosch.

De Redactie van De West had een onderhoud met Rudolf Slagtand, die vier dagen lang in het bosch achter Charlesburg verdwaald was, met zijn tienjarig zoontje.

's Morgens om zeven uur was hij van uit de schietbaan het bosch in gegaan, om te gaan hengelen aan de zoogenaamde Allanja-rits.

In den namiddag huiswaarts keerende, volgde Slagtand een der vele paden van balata bleeders, die de laatste jaren ter plaatse hebben gewerkt. Hij meende, dat dit pad hem weder zou brengen bij de schietbaan, doch op een gegeven oogenblik voerde het pad hem in een diepe zwamp, die droog was, doch een zeer drassigen bodem had. Welgemoed trok hij in de zwamp, overtuigd, dat hij in de goede richting was. Maar jawel, de zwamp bleek eindeloos en hij begreep verdwaald te zijn. Om half zes staakte hij het zoeken naar den rechten weg. Een plek onder een grooten boom werd schoon gemaakt, een vuur ontstoken, en vader en zoon vleiden zich neder op den kouden grond. De gedierten van het woud — geen tijgers of slangen, maar een heirleger van muskieten — maakten slapen onmogelijk Bovendien hadden zij last van de koude. Dankbaar dat de dag aanbrak, trokken zij om half zes er weder op uit. Zich richtende naar de zon, trachtten zij Oostwaarts te loopen. Zoo nu en dan stuitten zij op dichte mokkomokko waar Slagtand zich met de houwer in den hand doorheen moest slaan. Dien dag teerden zij op brood van den vorigen dag overgebleven. Doch toen de vader tegen den avond een plaats tot nachtverblijf inrichtte, was er geen kruimel meer over. De tweede nacht geleek op zijn voorganger.

Uitgeput stonden vader en zoon 's morgens op, om in onbehagelijke stemming de onvrijwillige wandeling door het bosch voort te zetten. Een pijnlijk gevoel in de maag deed naar den broodzak grijpen, alleen om nogmaals te constateeren, dat die leeg was. Ongelukkig was 't ook niet de tijd waarin boschvruchten rijpen. Het eenige wat in groote hoeveelheid werd aangetroffen, was een dunne palmsoort (palisade), waarvan het hart eetbaar was. Met deze kabbes moesten zij trachten het gevoel van honger te verdrijven. Aan water hadden zij geen gebrek, daar het voldoende was een gat te maken om dat weldra zich met water te zien vullen.

Weder volgde Slagtand een Oostelijke richting. Het gaan door de zwamp was niet gemakkelijk. Diepe voetsporen bleven achter in den drassigen bodem, waarin zij soms plotseling wegzakten tot het middenlijf.

Westelijke grens heeft plaats gehad. Dan vervolgt het blad: „Mogelijk echter, doelde de Engelsche spreker (de heer De Villiers) op iets anders. Uit goede bron is ons ter oore gekomen, dat van Engelsche zijde reeds lang geleden was voorgesteld, de zaak te regelen. Op dit voorstel is van Nederlandsche zijde niet geantwoord. Met het gevolg, dat de Engelschen eenvoudig bezit hebben genomen van de landstreek tusschen Coeroeni en New River, die op goede gronden wordt beschouwd tot Nederland te behooren. In dit gebied wordt thans balata ontgonnen door Engelschen."

Deze opmerking van De West maakt het noodig nog het een en ander omtrent deze kwestie te zeggen.

In het Voorl. Verslag van de Tweede Kamer over het „Verdrag tusschen Nederland en Brazilië tot regeling der grens tusschen Suriname en Brazilië" — door de Commissie van Rapporteurs vastgesteld op 23 Mei 1907 — leest men:

.......„Verschil van meening bestaat evenwel met betrekking tot de vraag, of de Nieuwe Rivier dan wel de Coeroeni, hooger op Cutari geheeten, als de bovenloop van den Corantijn moet worden aangemerkt. Men herinnerde er aan, dat in 1843 door Sir Robert Schomburgk de Coeroeni (Cutari) als de hoofdstroom werd aangenomen, dat de Regeering der Britsche kolonie vervolgens de Nederlandsche uitnoodigde een vertegenwoordiger te zenden, ten einde, met een Britschen ambtenaar gezamenlijk den Corantijn op te varen en de grens vast te stellen, en dat, nadat onzerzijde aan deze uitnoodiging geen gevolg is gegeven de Britsche Regeering de Coeroeni (Cutari) als stilzwijgend goedgekeurde grens heeft beschouwd en weinig geneigd schijnt te zijn daarop alsnog terug te komen."

In het bovenstaande zijn door ons de woorden gecursiveerd, waarop het aankomt. Van zeer bevoegde zijde wordt het nl. ten sterkste betwijfeld of de zaken zich werkelijk hebben toegedragen zooals hier wordt medegedeeld. Alleen een Oranjeboek, waarin al de bescheiden van af het begin zijn opgenomen, kan hier licht brengen.

Waarschijnlijk niet zonder bedoeling is de regeering in haar Memorie van Antwoord over deze beschouwingen heen gegleden.

De West eindigt haar artikel met de verklaring, dat zij het optimisme niet kan deelen van den overzichtschrijver van Oost en West, „die meent, dat onze diplomatie een gemakkelijke overwinning zal kunnen behalen in het grensgeschil. Tenzij de zaak — als in het Lawageschil — aan arbitrage wordt onderworpen, vreezen wij, dat Engeland niet licht te bewegen zal zijn, ons goed recht op de bedoelde landstreek te erkennen."

De overzichtschrijver van Oost en West had zijn opmerkingen geëindigd met deze woorden:

.......„Maar gemakkelijk zal het niet gaan Engeland te bewegen, het vraagpunt aan arbitrage te onderwerpen. Dat heeft het Britsch-Venezolaansche grensgeschil bewezen. Komt het tot scheidsrechterlijke beslissing dan zal het — evenals in de Lawakwestie — blijken, dat het recht aan onze zijde is."

Eerst daarna werd gezegd dat deze kwestie voor onze diplomatie een mooien triomf belooft. De bedoeling was: nadat het zou gelukt zijn Engeland over te halen het geschil aan arbitrage te onderwerpen, hetgeen, zooals erkend werd, niet gemakkelijk zou gaan.

Ook Venezuela heeft een „Schomburgk-line" te bestrijden gehad.

Met belangstelling worden de resultaten van het door den Minister van Koloniën toegezegde overleg met zijn collega van Buitenlandsche Zaken tegemoet gezien.

***

„Op 8 Februari is er in de Eerste Kamer een kort maar zeer belangrijk debat gevoerd, bij gelegenheid van de behandeling der Surinaamsche begrooting voor 1912. Dr heer Lely (Oud-Gouverneur van Suriname) hield, naar aanleiding van het rapport der Suriname-commissie, eene van groote zaakkennis en scherpzinnigheid getuigende rede. Hij brengt oprechte hulde aan de samenstellers van het rapport, wat hem niet belet scherpe kritiek te oefenen. Slechts enkele grepen kunnen hier uit de zeer belangrijke rede gedaan worden:

„Of het rapport ook aanleiding zal geven tot verbetering van datgene, waarom het in de eerste plaats te doen is, ziedaar een vraag, die m. i. aan grooten twijfel onderhevig is......."

.......„In het rapport worden wel verschillende voorstellen gedaan, maar voor het meerendeel voorstellen, welke met die hoofdzaak geen verband houden, zooals voorstellen tot verbetering van de volksopvoeding, tot invoering van een woningpolitiek, voorstellen betreffende immigratie, verbetering van wegen, kortom talrijke voorstellen, die beoogen bestaande toestanden te verbeteren, die voor het meerendeel reeds vroeger ook in de kolonie zijn ter sprake gebracht, maar steeds zijn afgestuit op financieële bezwaren. Het zou mij dan ook niet verwonderen als de Minister, indien Zijne Excellentie tot de uitvoering van het uitgebreide programma der commissie mocht willen overgaan, zal ondervinden dat het gevolg geven aan de voorstellen zal leiden tot zeer groote uitgaven en dat met het oog daarop behoedzaamheid bij het geven van uitvoering daaraan op de wijze zooals ook in de laatste jaren is geschied een noodzakelijke vereischte is."

Omtrent de door de commissie voorgestelde reorganisatie van het bestuur zegt de heer Lely:

„Het wil mij aanvankelijk voorkomen, dat de commissie hier een oplossing zoekt van iets, wat op zich zelf voor oplossing niet vatbaar is. Zelfbestuur toch, is, naar het mij voorkomt, alleen dan mogelijk, indien daarmede gepaard gaat financieële onafhankelijkheid. Zoolang deze grondslag niet bestaat, kan men de zaak regelen zooals men wil, maar nooit zal men zelfbestuur van eenige werkelijke beteekenis verkrijgen.

Nu kan men wel de oplossing zoeken door een gedeelte van de taak te brengen ten laste van het Moederland en een ander gedeelte ten laste van de kolonie, maar het spreekt van zelf, dat een dergelijke oplossing uit den aard der zaak gewrongen moet zijn en daarbij rekening moet worden gehouden met de financieële draagkracht der kolonie. Doet men dit niet, dan brengt men iets tot stand op papier, maar iets wat in werkelijkheid niet de minste beteekenis heeft."

Na de financieële gevolgen, die de voorgestelde reorganisatie zoowel voor het Moederland als voor de kolonie zou kunnen hebben, onder de oogen te hebben gezien, besluit de heer Lely: „Ik hoop

---

In weerwil van alle ellende, bleef de stemming goed. De vader was vast overtuigd, dat hij er ten slotte uit zou komen. En de zoon had het volste vertrouwen op den vader.

Als mijn jongen het hoofd had laten hangen — zoo verklaarde Slagtand — als hij was gaan huilen, dan zou ik waarlijk niet geweten hebben, wat te doen. Maar, gelukkig, bleef hij dapper voortloopen, zonder klagen, zelfs toen de honger heel erg werd. Mijn grootste zorg in 't bosch was dan ook niet mijn zoontje, maar de gedachte aan vrouw en kinderen thuis, die in doodelijke angst moesten verkeeren omtrent ons lot. Ik voor mijzelf was er van overtuigd, dat wij wel terecht zouden komen.

Den volgenden middag werd voor de derde maal, zoo goed en zoo kwaad als het ging, een nachtleger in het bosch gemaakt. Ditmaal kon zelfs geen vuur worden ontstoken, want de laatste lucifer was verbruikt. Ook het laatste pruimpje tabak was verdwenen.

Van wilde dieren werd niet den minsten last ondervonden; bij dag nòch bij nacht. Slechts eens werd een slang opgemerkt, die echter meer vrees voor de menschen bleek te hebben dan omgekeerd.

's Morgens stonden zij op, en, na het gebruikelijk kabbes-maal, wees de zoon een geheel andere richting aan, dan totdusverre was gevolgd, en zeide dat zij in die richting er wel uit zouden komen, Slagtand zelf had ook juist het plan opgevat om zijn Oost-richting te verlaten. Zoo liep men nu meer West.

Omstreeks één uur slaakten beiden een kreet van verrassing; zij hadden geluid van een hoorn vernomen. Op het geluid afgaande, schreeuwden de verdwaalden zoo hard zij konden. Tot hun onuitsprekelijke verlichting, antwoordde weldra de hoorn. Nu was het nog maar een kwestie van tijd om de reddingsbrigade te ontmoeten. Toch duurde het nog anderhalf uur, eer redders en geredden elkander de hand drukten. Het was de politie-agent Van der Veen, vergezeld van een paar man, die het geluk had — ten deele het spoor in de zwampen volgend — de verdwaalden op te sporen. Zij brachten brood mede, eenvoudig baksel uit een Chineeschen winkel, doch dat den verdwaalden smaakte als het fijnste banket.

Het bleek, dat zij waren afgedwaald tot de zwampen tusschen Leonsberg en Purmerend, zoodat een wandeling van drie uur noodig was — langs een schelprits — om het punt te bereiken, waar zij vier dagen geleden de onprettige tocht door de zwampen waren aangevangen.

---

dat de Minister dit voorstel der commissie, waaraan een groot gedeelte van haar rapport is gewijd, niet zal opvolgen."

In zijn antwoord zeide de Minister o.m.:

„Er zijn op het oogenblik kenteekenen aanwezig die wijzen op een beteren toestand in Suriname. Het beste bewijs daarvoor is wel hierin gelegen, dat de onderhandelingen, die gevoerd worden over de oprichting van een landbouwbank tot hiertoe een gunstig verloop hebben gehad. Dat de geldwereld vertrouwen toont te hebben in de kolonie is zeer zeker een bewijs, dat er grond is om te meenen, dat wij den donkersten tijd achter den rug hebben."......

***

In haar nummers van 16 en 19 Januari zet Suriname haar beschouwingen omtrent de door de Suriname-commissie voorgestelde wijziging in de bestuursregeling voort. Daaruit slechts deze aanhalingen:

„Maar zelfs de bekorting van het begrootingsrecht schijnt niet genoeg.

Het voorstel om den Gouverneur tot voorzitter en, met opheffing der griffie, den Gouvernements-Secretaris tot penvoerder der Staten te maken, moet ongetwijfeld dienen om het knottingsplan verder door te voeren.

Van het eerste wordt waarschijnlijk een zekere druk op de vrije discussies verwacht, terwijl het tweede den Staten den noodigen steun ontnemen moet om naar behooren te waken voor de hun toevertrouwde belangen. Immers, waar de leden der Koloniale Staten geen schadeloosstelling genieten en den tijd voor de waarneming van hun mandaat moeten uitzuinigen op hunne private bezigheden, daar is de griffie aangewezen om op velerlei wijze hun taak te verlichten, bijv. door voor hen de noodige gegevens te verzamelen, wat een tijdroovend zoeken zou veroorzaken enz.".......

„Dat de opdracht van het voorzitterschap moet dienen om den Gouverneur de gelegenheid te verschaffen druk op de discussie's uit te oefenen blijkt wel hieruit, dat nu reeds de Gouverneur het recht heeft de vergaderingen der Kol. Staten bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen. Blijkbaar is dit niet voldoende voor het beoogde doel.

Wat betreft het argument van zelf een ontwerp te verdedigen, dit kan uitteraard beter geschieden, volgens de reeds bestaande hierboven bedoelde bepaling, dan wanneer de Gouverneur als voorzitter optreedt, in welk geval hij bezwaarlijk aan de discussies kan deelnemen, aangezien hij te dien aanzien een volstrekt onpartijdig standpunt heeft in te nemen en het ook tegen het goede gebruik in volksvertegenwoordigingen is."

***

Als slot van dit weekoverzicht zij het volgende berichtje ontleend aan de N. R. Ct. van 10 Febr., ochtendblad B:

In het begin van November 1911 hebben wij melding gemaakt van de talrijke blijken van groote waardeering aan Dr. E. A. Koch, chef van den militairen geneeskundigen dienst en geneeskundig inspecteur in Suriname, bij zijn vertrek uit de kolonie ten deel gevallen. O.m. had zich te Paramaribo uit de burgerij een comité gevormd om Dr. Koch hulde te brengen voor al hetgeen hij gedurende zijn twaalfjarig verblijf in de kolonie voor land en volk had tot stand gebracht. Dit comité wenschte aan den vertrekkenden dokter, die thans in Den Haag woont, ook een stoffelijk souvenir aan te bieden. Op verzoek van het comité heeft de aanbieding van het geschenk, bestaande uit een salonameublement, gisteren in intiemen kring plaats gevonden, door Dr. H. D. Benjamins, oud-inspecteur van het onderwijs in Suriname.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Eenige Afd. der Jong-Javaansche Vereen. „Boedi Oetomo".

a. Besoeki. Deze afdeeling werd opgericht in de maand Februari 1909, doch na een bestaan van elf maanden weder opgeheven, hoofdzakelijk tengevolge van het overlijden van den toenmaligen voorzitter, wijlen Mas Koesman, Docter-Djawa, aldaar. Het Hoofdbestuur der vereeniging Boedi-Oetomo hoopt, dat te eeniger tijd een meer krachtige afdeeling te Besoeki in het leven zal worden geroepen, terwijl het, in afwachting daarvan, de gelden der opgeheven afdeeling in ontvangst heeft genomen.

b. Pasoeroean. Het Javaansche vereenigingsleven te Pasoeroean begon met de oprichting van eene sociëteit, onder den naam van Roemah Pasoeroean Hardjo, waar de leden tevens kennis konden nemen van den inhoud van verschillende nieuwsbladen, tijdschriften enz. De meeste Inlandsche hoofden in de residentie Pasoeroean traden als lid toe en betaalden daarvoor als contributie 1 pCt. van hunne bezoldiging.

Tijdens het voorzitterschap van wijlen den Patih van Pasoeroean bloeide de vereeniging, terwijl tal van lezingen plaats hadden met het doel langs geleidelijken weg te komen tot het oprichten van een afdeeling van de Jong-Javaansche vereen. Boedi Oetomo.

Sedert het overlijden van den Patih sleepte de vereeniging een kwijnend bestaan voort, totdat in het jaar 1910, tijdens het heerschen van de ernstige cholera-epidemie, die vele menschenoffers eischte, de Mantri Oeloe-Oeloe, met name Mas Poerwowidjojo, het initiatief nam tot de oprichting der vereeniging Darmo Prolojo met het doel om bij overlijden der leden geldelijken steun aan de nabestaanden te verleenen. Oorspronkelijk opgericht met 26 leden, steeg dit aantal weldra tot 60 en kon reeds met het uitkeeren van geldelijke ondersteuning worden begonnen. Deze nuttige werkzaamheid, welke met lof werd vermeld in de Tjahaija Timor, gaf den heer Mas Koesoemodirdjo, mantri-goeroe te Gempol, afdeeling Bangil, aanleiding zich met den voorzitter van Darmo Prolojo te verstaan, en diens medewerking te verzoeken teneinde op de eerstkomende vergadering van de vereeniging het streven en werken van Boedi Oetomo uitvoerig uit een te zetten.

In de maand Augustus 1910 had die samenkomst plaats ten huize van den heer Mas Ronodipoera, hoofdonderwijzer en had de heer Mas Koesoemodirdjo toen de gelegenheid aan zijn wensch gevolg te geven met het gunstig gevolg, dat een twintigtal leden een afdeeling van Boedi Oetomo vormden, met een bestuur van 5 personen, n.l.: Mas Ronodipoero, hoofdonderwijzer, president; Mas Moertiwidjojo, hulponderwijzer, vice-president; Mas Poerwowidjojo, mantri Oeloe-Oeloe, penningmeester; Mas Prowirohadiredjo, opziener der gemeente, 1ste commissaris; Mas Soetomihardjo, 2de commissaris.

Eene krachtige actie wordt, volgens bovengenoemd blad, van dit bestuur verwacht.

Cursus voor Inlandsche Bouwkundigen. De Javaansche vereeniging Mangoen Hardjo stelt zich voor een cursus te openen voor Inlandsche bouwkundigen, bijaldien zich daarvoor minstens een vijftiental personen aanmelden.

Men zal zich op dien cursus kunnen bekwamen voor het examen van onder-opzichter bij den Indischen Waterstaat, aan welke functiën onderscheidenlijk bezoldigingen van *f* 125, *f* 200 en *f* 350 per maand zijn verbonden. Het onderricht zal worden geleid door een civiel-ingenieur en een opzichter bij den Waterstaat. Wekelijks worden dan gedurende vier dagen lessen gegeven van zes tot negen uur 's avonds. De cursus duurt vier jaren. Het schoolgeld bedraagt *f* 15 per maand. Verdere inlichtingen worden verstrekt door den heer Atmodirono, architect te Semarang.

Slecht volk in de residentie Lampongsche districten (Zuid-Sumatra).

In de Pantjaran Warta van 2 November 1911 no. 246, vestigt Bintang Tiga (Driester) de aandacht op het feit, dat in de afdeelingen Kalianda, Tandjong Karang, Semangka en Sepoetih van de Residentie Lampongsche districten zoovele roof- en moordpartijen plaats hebben, waarvan de daders slechts bij uitzondering worden gevat.

Heeft echter een enkele maal inhechtenisstelling en veroordeeling van den beklaagde door den proatin-raad (Inlandsche rechtbank) plaats, dan neemt men gewoonlijk waar, dat de betrokken revisierechter de doodstraf verandert in de straf van dwangarbeid in den ketting voor den tijd van 20 of 15 jaren, en dat zij, die tot 20 jaar dwangarbeid in den ketting veroordeeld zijn, van de rechtbank slechts tien jaren ontvangen. Die mildheid van den revisie-rechter bij de toepassing der bepalingen van het Inlandsch strafwetboek moge getuigen van groote welwillendheid ten opzichte van den Inlander, bevorderlijk voor de handhaving van rust en orde in de maatschappij is zij, volgens den schrijver, niet, terwijl zij de misdadigers al overmoediger maakt, tot schade van de gemeenschap. Het ware, meent schr., veel beter, dat de rivisie-rechter meer de uitspraken van den proatin-raad volgde. Daartoe bestaat thans gelegenheid, nu door den ijver en het krachtdadig optreden van het bestuur, de daders konden worden gevat van een onlangs in de afdeeling Semangka plaats gehad hebbenden brutalen moord op een Chinees op een halve paal afstands van het politie-kantoor. Deze daders zijn door den proatinraad schuldig bevonden, terwijl aan één hunner de doodstraf is opgelegd en de andere tot 20 jaren dwangarbeid in den ketting werd veroordeeld. Het publiek verkeert thans in spanning te vernemen wat de revisierechter in deze doen zal.

Alleen door zeer strenge, afschrikwekkende voorbeelden te stellen, kan men de Lampongsche misdadigers in toom houden en het publiek beschermen. Aldus besluit schrijver.

WAT DE CHINEES VERTELT.

De Kik-Bing-Tang (revolutionaire beweging der Chineezen) ter hoofdplaats Soerabaija.

In de Zaterdagsche Praatjes van 25 November 1911 no. 270, wordt door de redactie van dat blad medegedeeld, dat, behalve de oorlog tusschen Italië en Turkije, in de Inlandsche en Chineesche maatschappij op Java geen onderwerp meer besproken wordt dan de revolutionaire beweging in Groot-China. De gesprekken ten deze volgende, blijkt wel, dat in het algemeen onze Chineesche onderdanen op de hand zijn van de revolutionairen, zoodat men in Ned.-Indië beslist van een Kik-Bing-partij moet spreken en daarmede ook rekening houden.*)

Vooral de Soerabajasche Chineezen spreiden onderwerpelijk veel belangstelling ten toon en stellen belangrijke geldsommen beschikbaar voor de revolutionaire kas in China. Zoo werden o.m. ƒ3000 voor dit doel overgemaakt, welke waren verkregen uit de opbrengst van een gehouden voorstelling in het theatergebouw ter hoofdplaats Soerabaja en welk bedrag, de groote animo in aanmerking genomen, gemakkelijk ƒ 8000 had kunnen zijn. Deze voorstelling werd gegeven door de Chineesche vereeniging Kok-Hong-Tjoe-Tee-Hie, die zich bijzonder schijnt te interesseeren voor de revolutionaire actie.

De geheele Ned.-Indische pers heeft over die hulpverstrekking duidelijk van hare verbazing doen blijken, daaraan de mededeeling toevoegende, dat reeds een bedrag van twee ton gouds van Soerabaja naar China was overgemaakt. Doch het zijn niet alleen de Soerabajasche Chineezen die voor de zaak der revolutionaire beweging voelen met het kennelijk doel den Chineeschen stam vooruit te brengen; ook te Semarang en te Malang toonden zij zich tot geldelijke opofferingen bereid door onderscheidenlijk ƒ 200.000 en ƒ 10.000 bijeen te brengen. Makkassar verzond ƒ 50.000. **)

Dergelijke bedragen zijn geen kleinigheden en geven te denken bij de wetenschap, dat de Si-Po-Sia en Tjong-Hoa-Hwee-Kwan vereenigingen met volharding blijven voortgaan met de inzameling van gelden voor hetzelfde doel. Het is de Si-Po-Sia-vereeniging te Soerabaja, welke ten deze als toongevend optreedt en veel geld aan de zaak ten koste legt, terwijl zij tevens geldelijken steun verleent aan de Chineesche jongelieden uit Ned.-Indië, die te Nanking studeeren, en dáár hunne opvoeding onder zekere invloeden trachten te voltooien. Op den 21en November 1911 werd door die vereeniging een lezing georganiseerd, bij welke gelegenheid de aanwezigen duidelijke blijken gaven van de noodzakelijkheid om de revolutionaire zaak te dienen en steun te verleenen aan de partij wier streven het is de tegenwoordige dynastie te doen vallen.

Het spreekt van zelf, dat de Chineezen met behoudende neigingen over dit laatste onderwerp anders en er niet best over te spreken zijn, hoofdzakelijk op zedelijke gronden, die voorschrijven dat elk onderdaan den plicht heeft te vervullen trouw te blijven aan den vorst, doch die overtuiging eerbiedigende, merkt de schrijver op, dat de vorsten het er dan ook naar moeten maken en door hunne handelingen het volk in staat moeten stellen die trouw te kunnen betoonen, hetgeen in China niet het geval is geweest. De revolutionaire partij daarentegen geeft nu reeds dagelijks de duidelijke bewijzen, dat zij de volksbelangen wel wil behartigen en voor dat doel met het oude bestuursrégime moet breken. Dat optreden was aan velen sympathiek en heeft zelfs reeds de bewondering van anderen opgewekt, een feit, dat gemakkelijk verklaart de daadzaak, dat zooveel geld in Ned.-Indië voor de revolutionaire actie in Groot-China is bijeengebracht en ook Soerabaja daarbij niet heeft willen achterblijven.

Bericht van één der te Nanking studeerende Nederlandsch-Indische Chineesche jongelieden, die, in verband met de revolutionaire beweging in Groot-China, naar Ned.-Indië is teruggekeerd.

Dit jongmensch, afkomstig van Blitar (Java), ging destijds op eigen kosten naar Nanking en was toen vergezeld van een achttal kameraden. Volgens hem, is in hun toestand in zooverre verandering gekomen, dat de Ned.-Indische jongelieden, in verband met de revolutionaire actie in China, naar Shanghai zijn verhuisd, omdat alle leeraren, uit vrees voor verwikkelingen, de stad hebben verlaten. Die vrees ontstond, toen van overheidswege op de heuvels die Nanking omgeven, het noodige artilleriemateriaal in stelling werd gebracht, met het doel de stad in staat van verdediging te stellen en aan de bevolking, zoo noodig bescherming te verleenen.

De vlucht der leeraren was dus niet gemotiveerd, doch zij had de sluiting der scholen tengevolge en daarmede de verplaatsing der jongelieden naar Shanghai. De jeugdige studenten hebben, zooals wel te verwachten was, hunne revolutionaire gevoelens natuurlijk niet onder stoelen en banken gestoken; een tiental hunner althans zijn in plaats van naar Shanghai naar Hankow getrokken met het doel de revolutionaire actie daadwerkelijk en persoonlijk te steunen en zoo mogelijk mede te werken aan het doen vallen van het tegenwoordige Chineesche vorstenhuis. De 33 anderen zullen eerlang naar Ned.-Indië terugkeeren.

De namen der tien jonge lieden zijn op dit oogenblik niet bekend, doch zoodra de 33 anderen in N.-Indië zullen zijn aangekomen, stelt de schrijver van het artikel in de Bintang Soerabaja van 25 November 1911 no. 270 zich voor bovenstaande berichten aan te vullen.

*) De *Pertja-Timor* van 21 December 1911, no. 102, maakt melding van het feit, dat Maandag 18 December 1911 van de hoofdplaats Medan (Oostkust van Sumatra) naar China zijn vertrokken 17 Chineezen, met het doel hun steun aan te bieden in het belang der revolutionaire actie aldaar.

**) *Pemberita Makassar* van 18 Dec. 1911, no. 146.

Van Vreemde Koloniën.

DE FRANSCH-DUITSCHE OVEREENKOMST.

Eindelijk is de overeenkomst van Berlijn van den 4den November aangenomen. De Senaat heeft met 212 tegen 42 stemmen en 38 onthoudingen zijn goedkeuring eraan geschonken. Een groote meerderheid, die toch geen instemming beteekent. Deze conclusie is geen goedkeuring, zij is niets anders dan een berusting. De Senaat vindt de getroffen regeling niet mooi, niet voordeelig, niet vernuftig, hij verwacht er in de toekomst ook niet de zekerheid van vrede en tevredenheid over de Afrika-verdeeling van, maar zoo, ver als de zaken nu gevorderd waren, was niets meer te redden of te verbeteren. Naar hun hart zullen velen der voorstemmers en der onthouders liever tegen gestemd hebben, maar zij stemden als in een nagalm van Clémenceau's: „doch 't zij zoo".

PORTUGEESCH TIMOR.

Wel eigenaardig dat het commentaar voor een Portugeesch regeeringstelegram, waarbij de gouverneur van Timor naar Lissabon seint om een oorlogsschip, wijl onlusten van eenige beteekenis in die kolonie zijn uitgebroken, verstrekt wordt door den brief van een Nederlandsch fuselier aan zijn familie in Limburg en waaraan De Limburger Koerier het een en ander ontleend heeft. Den 15en December te Beridao, in Nederl. Timor geschreven, bevat hij de volgende passage:

Den 10en Dec. had te Comenasa (Port.) een botsing plaats tusschen Portugeesche soldaten van het fort en de Inlandsche bevolking. De militairen, sterk 1 onderofficier en plm. 30 minderen, verlieten in allerijl het fort met achterlating van 1 doode, een negersoldaat. Ze vluchtten zonder eenigen weerstand te bieden naar zee en begaven zich op een aldaar kruisend petroleumschip, de boodschap bij de bevolking achterlatend, dat zij met versterking zouden terugkomen. Zij zijn dan ook ongeveer 13 December weergekeerd, met hoeveel man wist de schrijver niet, doch vonden nu zoowat 3000 man tegenover zich. Indien de ter hulp gekomen troepen ook zoo dapper zijn, zegt de Nederlandsche fuselier, als hun collega's, dan hebben zij nog een harde noot te kraken, en ziet het er slecht voor hen uit. „Ik heb nog nooit gehoord", vervolgt hij, „dat een Ned.-Ind. detachement voor een Inl. vijand, zonder weerstand, op de vlucht is gegaan, en vooral niet voor de Timor-bevolking, die toch niet erg dapper is."

BRITSCHE KOLONIËN.

Generaal Booth, die voor zijn Heilslegerpropaganda van elke gelegenheid partij weet te trekken, zorgde dat een verwelkoming namens zijn leger het koningspaar bereikte aan boord van de Medina bij aankomst te Portsmouth. Het antwoord van den koning zette extra luister bij aan een afscheidsbijeenkomst in Regent-Hall ter eere van commissaris en mevrouw Booth—Tucker, die juist naar Indië zouden terugkeeren. Hier zat de Generaal zelf voor; hij drukte zijn spijt uit wat te oud te zijn om persoonlijk verder de leiding in Indië op zich te gaan nemen, waar hij overigens reeds geweest is en waar nog zulk mooi werk is te doen onder de 320 millioen inwoners. Een ander effect-stuk had hij bewaard voor het latere gedeelte van den avond, toen hij deze mededeeling tot een uiting van groote geestdrift wist te maken: Iemand heeft 20.000 acres mooi land, zoolas geen beter in Indië, ja, wellicht op geheel de aarde te vinden is, aangekocht. 5000 ervan heeft hij al met groote geldelijke offers in cultuur gebracht, en nu biedt hij het geheel aan

het Leger des Heils aan. Indië moet een groote kolonie krijgen van de Salvation Army.

Grootsche plannen! maar onwillekeurig wordt men herinnerd aan het groote Afrika-kolonie-plan, waarvan niets terecht is gekomen, niettegenstaande er groote sommen voor bijeen werden gebracht. Intusschen het Leger werkt heilzaam, dus: gelukkig er mede!

***

Blanke werkers blijven ook voor Z.-Afrika nog steeds gevraagd. Minister Fischer wil het stelsel der arbeidkolonies sterk aanmoedigen, zoowel bij hen die reeds in Z.-Afrika zijn, als om vreemdelingen aan te moedigen er zich te vestigen. Landsbanken zullen personen, geschikt als landbouwers, maar die geen kapitaal bezitten, moeten helpen. Deze moeten geleidelijk vrije eigenaars worden van de zoo verkregen landen. De regeering vraagt aan de volksvertegenwoordiging voor dit doel 5 millioen P. St., te verdeelen over de vijf eerstvolgende jaren.

***

Het is zeker een treffend feit, dat de Times er aan moet herinneren (Weekly Ed. 9 Febr.), dat aan den vreemdeling, die, bij een bezoek aan Londen vraagt waar worden hier de administrators van het groote Indische keizerrijk onderwezen? waar wordt hun de noodige vaardigheid gegeven voor hun arbeid? ten antwoord moet worden gegeven „nergens". Met vreugde wijst het blad op de goede kans, hierin nu spoedig verandering te zien komen, daar, door de bemoeienis van den raad van de London Institution, de waarschijnlijkheid groot is geworden, dat spoedig een school voor Oriental Studies zal worden gesticht.

***

Het Canadeesche mijndepartement heeft statistieken uitgegeven over 1910. De mijnproductie van het geheele gebied heeft in dat jaar 105 millioen dollar bedragen, dat is 14 pCt. meer dan in het voorafgaande jaar. De goudmijnen brachten ruim 10 millioen d. op, koper wordt op ruim 7 millioen d. geschat, nikkel ruim 11 millioen d., ijzererts eveneens ruim 11 millioen d. zilver ruim 17 millioen dollar.

De Can. regeering heeft 100.000 d. toegezegd voor een te Toronto te houden nationale tentoonstelling, waarvoor de provincie Ontaria een gelijk bedrag zal uittrekken.

In het laatste jaar zijn 36 millioen d. besteed voor aanleg van spoorwegen en 4 millioen voor kanalen. Voor de nationale spoorw.-lijn, die van zee tot zee het land doorsnijden moet, is 23 millioen van dit bedrag besteed.

***

Naar Het Vaderland uit goede bron zegt te vernemen, zal de heer F. M. Knobel, Nederl. consul-generaal in Zuid-Afrika, aan het einde van 1912 's lands dienst verlaten.

DUITSCHE KOLONIËN.

Volgens een bericht in de Cöln. Zeitung, zal voor de Duitsche koloniën door den nieuwen minister Dr. Solf de knoop worden doorgehakt om de vraag uit de wereld te helpen in hoever halfbloeden voor de wet zullen gelden als Duitscher, dan wel als Inlander. Het formeel huwelijk tusschen Europeanen en Inlandsche vrouwen zou in Samoa verboden worden. Reeds gesloten huwelijken behouden hun geldigheid, kinderen daaruit geboren en nog daaruit voortkomende zullen Duitschers zijn. Buiten deze uitzondering, zullen alle kinderen die voortaan geboren worden van een D. vader en een Inlandsche moeder, of een kleurlinge, beschouwd en behandeld worden als Inl. kinderen.

Vooralsnog geldt de maatregel alleen Samoa. Daar zijn de gemengde huwelijken zeer talrijk; ook ambtenaren zijn zoo getrouwd. Op 1 Januari 1910 telde Samoa een duizendtal kleurlingen. De blanke bevolking was maar 400 sterk en hiervan was een 100-tal gehuwd met een vrouw van het land.

Met de andere D. koloniën in de Stille Oceaan is het niet anders gesteld. Ook in de koloniën in Afrika zijn vele kleurlingen, hoewel daar, behalve in het Z.-W. gebied, de gemengde huwelijken niet erkend worden. Zullen de maatregelen van Samoa daar ook toepassing vinden? De D. bladen dringen er op aan, dat het kwaad niet alleen bestreden worde, door bepalingen, die het den ambtenaar van den burgerstand en den rechter wel gemakkelijk maken, maar die de moeilijkheden niet opheffen voor den kolonist. Daarom wordt nogmaals aangedrongen op het bevorderen van emigratie van D. vrouwen, terwijl aan getrouwde ambtenaren voorkeur is te geven boven ongehuwde collega's.

***

De aanleg van den centralen spoorweg in Kameroen, die, als inzet, de haven van Doeala met de rivier Njong te verbinden heeft, stuit op groote moeilijkheden. Het werk schiet zeer langzaam op. De lijn die tot Widimengé 360 K. M. moet worden, kruist breede, diepe stroomen. Niettegenstaande met 7000 Inlandsche arbeiders gewerkt wordt, is dit aantal niet sterk genoeg om flink te vorderen, daar de gezondheidstoestand in menig opzicht te wenschen overlaat. Tropische regens gaven buitengewone belemmering.

De aanleggers betwijfelen dan ook of het vak Doeala-Edéa vóór 1 Mei gereed zal zijn, zooals aangenomen was. Gelukkig worden voor het overblijvend gedeelte tot aan de Njong gunstiger omstandigheden verwacht.

In de toekomst zal de lijn moeten worden doorgetrokken tot aan de Kongo; een reuzentaak!

HET AFRIKA-ALCOHOL-CONGRES.

De bijeenkomst te Brussel, die beoogde tot gemeenschappelijke bestrijding te komen van de misbruiken, die in Afrika zoo treurig welig tieren, door den handel in allerlei sterke dranken, is opgebroken.

Frankrijk had voorstellen aangeboden, wier behandeling, niettegenstaande alle mogendheden de bestrijding der misbruiken willen, op een zóó ver uiteen loopend verschil van meeningen wees wat de uitvoering betreft, dat geen kans bestond om thans tot overeenstemming te kunnen komen. De voortzetting der besprekingen is dus verdaagd, totdat het vraagstuk tot zoodanige rijpheid gekomen zal zijn dat van een hervatting van onderling mondeling overleg een positief resultaat verwacht mag worden.

Wel zeer, zeer jammer!

TRIPOLI.

De aeroplanes blijven een rol spelen in het interessante deel van het Tripoli-nieuws.

Gold de aeroplane tot nu toe als een bijna niet met goede kans door projectielen te treffen doel, kapitein Montu, die met den bekenden vliegenier Rossi, in Tripoli boven een Arabisch kamp verkenning uitvoerde en granaten uitwierp, heeft ondervonden dat men zich toch geenszins als kogelvrij mag beschouwen. Een viertal kogels vlogen hen om de ooren en één verwondde den kapitein licht.

Kapitein Montu was naar Tripoli gegaan, om er een vrijwillige vlieg-afdeeling te vormen.

***

Ten onrechte is aan Frankrijk het voornemen toegeschreven om haar fabrieken te verbieden wapens en munitiën aan Turkije of Italië te leveren. In een dergelijke levering steekt geen daad van onpartijdigheid die verboden is.

De Tweede Vredesconferentie heeft met betrekking hiertoe bepaald: „een neutrale mogendheid is niet verplicht, daadzakelijk de uitvoer of doorvoer te beletten van bestellingen, voor rekening van een der oorlogvoerenden gedaan, van wapenen, munitiën, of, in het algemeen, van al datgeen wat van nut kan zijn aan leger of vloot."

Er zijn dan ook belangrijke bestellingen, zoowel voor Turkije als voor Italië, in uitvoering in verschillende Fransche fabrieken. Dit is, gelijk bekend, eveneens het geval in die van andere neutrale landen. Fabrieken van wapens en oorlogstuig leven nu eenmaal van den oorlog!

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Blank en bruin.

We ontvingen van den heer E. F. E. Douwes Dekker een overdruk van diens rede, gehouden den 12en December j.l. in een openbare vergadering van de vereeniging „De Indische Bond", over „Aansluiting tusschen blank en bruin".

De heer Dekker behandelt in zijn rede niet — wat men geneigd zou zijn te denken — hoe een „verbroedering" tusschen „blank en bruin" zou tot stand te brengen zijn, maar hij heeft het over een politieke quaestie: „Wij hebben", aldus de heer Dekker, „te constateeren twee politieke bestanddeelen: 1o. de, den kolonialen staat vormende, gezagsbezittende heerschers-partij; 2o. de den kolonialen staatsvorm meer of min bewust bestrijdende gezagslooze partij der beheerschten. In het streven dier beide groote partijen reeds is het interessenconflict in de kern „aanwezig".

„Blank en bruin" nu, de beheerschten, volgens

den heer Dekker, moeten zich aansluiten tegen het regeerstelsel.

En ziehier hoe de redenaar dat regeerstelsel omschrijft:

,,Bedenkt toch wàt ons koloniaal regeerstelsel is: Het is de uitdrukking der verhouding tusschen een kleine, machtige, gezagsbezittende interessentengroep in het stiefmoederland en een groote beheerschte, gezagslooze groep in de kolonie. En deze verhouding wordt beheerscht door een moederlandsch Eigenbelang. De Ethica kunnen wij veilig uitschakelen. Zij is een frase. Het eigenbelang alleen heerscht machtig, maar tegenover dat moederlandsch eigenbelang moeten wij stellen ons eigenbelang; tegen de moederlandsche recht tot gezagbehoud onze intensieve zucht tot gezagsverkrijging.”

Uitsluitingsgeest is de krachtigste bondgenoot der koloniale regeering. ,,Dien geest te handhaven en te ontwikkelen beteekent te werken in de kaart des Gouvernements.”

En verder:

,,De actie dient er dus op gericht te zijn Inlander, Indo-Europeaan, Chinees en Europeaan tot elkander te brengen. Zij moet ernstig streven naar het doen ophouden van de noodlottige idee, dat de een boven den andere staat en daaraan hoogere rechten zou mogen ontleenen. Wij staan naast elkander en hebben dezelfde rechten. Politiek-aristocratische neigingen zijn voor onze koloniale ontwikkeling, welke niet mogelijk is zonder medewerking aller vooruitstrevende elementen, waarlijk zeer schadelijk. Vooral in de kolonie dienen wij in gedachten te houden de leuze: democratie in de politiek, aristocratie naar den geest!”

Kamer-specialiteiten en de Verchristelijking van Java.

Ds. H. Dijkstra geeft in het Febr.-Nr. van ,,De Macedoniër” een beredeneerd overzicht, getiteld: ,,De zending in ons Parlement”, waarin men o.a. den volgenden zin leest:

Als de Christelijke zending maar krachtig genoeg is om de schoolzaak aan te pakken en door te zetten, dan is Java en geheel Indië binnen zeer kort overdekt met Christelijke scholen (blz. 51 van gemeld zendingsperiodiek).

In verband met deze uitspraak laten wij hieronder volgen een overzicht van een artikel van R. Sasradhimedja in het jongste Nr. van het Indische periodiek: ,,Het Tijdschrift” (afl. 10, blz. 329 en v.g.g.), het maken van gevolgtrekkingen gaarne aan onze lezers overlatende.

Onder het opschrift: ,,De Javaan en zijn godsdienst”, schrijft genoemde Javaan o.m.: Het is opvallend in dezen tijd met welk een ijver èn de Indische regeering èn de heeren in de Kamer de beste krachten wijden aan de zielezorg voor den Javaan. Ze vinden het zoo jammer van den Javaan, dat hij geen goed Mohamedaan is, en achten het hun plicht om hem de zegeningen van het ware geloof, het Christendom, deelachtig te maken. Er zijn er onder de zieleherders, die gewagen van een neiging tot het Christendom, welke zich onder de Javaansche hoogere standen zou openbaren, tot welke categorie van godvruchtige Hollanders in de eerste plaats Dr. Scheuer behoort. En de ervaring heeft Ds. Bakker geleerd ,,dat de Javaan zich eerder in een Christelijk dan in een neutraal hospitaal laat opnemen”, zooals men dat in het zendingstijdschrift ,,De Macedoniër” lezen kan. Waarom zou men den Javaan zoo lang onthouden den godsdienst, waar hij behoefte aan heeft?

Hoe komt men aan die valsche voorstellingen van onzen godsdiensthonger? vraagt de heer Sasradhimedja. Misschien door het feit, dat er thans dochters van aanzienlijke Javanen Christelijke inrichtingen van onderwijs bezoeken? Maar de heer Scheuer schijnt niet te weten dat voor den Javaan de gelegenheid om behoorlijk Hollandsch te leeren, zeer beperkt is. De Europeesche lagere school is voor den Inlander gesloten, de particuliere inrichtingen, waar degelijk onderwijs wordt gegeven, vragen een een voor den Javaan te hoog schoolgeld. Er blijven hem dus nog maar over de Christelijke instituten, waar desnoods gratis onderricht in het noodige voor het latere leven wordt verstrekt. Vooral voor de meisjes hebben de Javaansche ouders, die niets liever wenschen, dan dat hunne dochters van de jongens afgezonderd worden, en ook les krijgen in vrouwelijke werkzaamheden, geen andere keuze.

Verder: Ik kan maar niet begrijpen, hoe Ds. Bakker zeggen kan, dat de Javaan geen neutraal onderwijs boven Christelijk verkiest, waar nu de neutrale scholen, met onderricht in het Hollandsch, toch vol staan met leerlingen. Hoogstens zou men uit de feiten kunnen concludeeren, dat 't den Javaan, zoolang het aantal neutrale onderwijsinrichtingen, die in zijn bereik zijn, geen gelijken tred houdt met zijn drang naar kennis van de Nederlandsche taal, vrij onverschillig is, welke soort school hij bezoekt — of ze een Christelijke, Boeddhistische of Mohamedaansche is, als er maar gelegenheid is om de verlangde vreemde taal aan te leeren.

En wat de bewering van Ds. Bakker betreft dat de Javaan zich eerder in een Christelijk dan in een neutraal hospitaal laat opnemen, dit heeft, zegt Sasradhimedja, niets met geestelijke overwegingen te maken, en is vooral aan de gebrekkige inrichting van het meerendeel der laatste te danken. Bovendien gaat de opname van Inlanders in gouvernements (dus neutrale) hospitalen dikwijls met heel wat omslag gepaard. Men moet eerst bij het desahoofd, daarna bij den assistent-wedana en vervolgens bij den wedana komen om de noodige verklaringen te erlangen, enz., enz.

De schrijver besluit met de verzuchting: ,,Ik weet niet wat de Kamer-specialiteiten van ons willen maken. Een troost is het voor ons echter, dat buiten den Grooten Heer men in Indië tegen de Kerstening van den Javaan is.”

Tijdschrift voor Inlandsche Geneeskundigen.

In afl. 3 en 4 van den jaargang 1911 van bogenoemd treft men eene beschrijving aan over de pest, welke een waardevolle aanvulling bevat van een opstel in de vorige afl. over die ziekte, daar de schrijver sedert persoonlijk een aantal pestlijders in het Malangsche heeft onderzocht.

Dezelfde afl. bevat nog een bijdrage van den Inlandschen arts Abdul Hakim, getiteld: Herinneringen uit mijn driejarige dessa-praktijk.

Tijdschrift voor het Binnenl. Bestuur.

De December-afl. van het Tijdschr. voor het Binnenlandsch Bestuur is goeddeels gevuld met het Wetsontwerp met Memorie van Toelichting, betreffende de voorgestelde Bestuursorganisatie. Eene bespreking van dit ontwerp vindt niet plaats.

De verdere inhoud bestaat uit een artikeltje van G. W. Mazee over heksen-moord en de berechting daarvan in Posso (Afd. Midden-Celebes, residentie Menado), met naschrift van de Redactie en een fragment uit een brief, getiteld: De zegening van het communaal bezit.

Het verweer van Dr. Groneman.

Dr. J. Groneman te Jogjakarta heeft eene brochure uitgegeven, die een geheel ander daglicht werpt op eene zaak, die vrij veel gerucht heeft gemaakt in de pers.

Dr. Groneman verklaart uitdrukkelijk, dat de bekende catalogus voor de a.s. koloniale tentoonstelling te Deventer niet is opgesteld door Pangeran Adipati Soerja di Laga, maar door Dr. Gr. zelf, zooals trouwens op den titel stond vermeld.

Dr. Groneman's verweer is niet in den handel verkrijgbaar, doch te raadplegen in de leeszaal van ,,Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag.

Tectona.

Afl. 12 van deel 4 (jaarg. 1911) van het boschbouwkundig tijdschrift ,,Tectona” bevat de volgende bijdragen:

Kulturen, door J. E. Drayton Lee. — Schema voor eene bedrijfsregeling zoodra een centrale afvoer van de zes Blorasche houtvesterijen een aanvang zal hebben genomen, door te Wechel. — Een instituut voor boschonderzoek, door Beekman. — Afwijkende djatiplanten. — Waterdebiet van bronnen, door F. W. S.— Het boschwezen in Engelsch-Indië gedurende het jaar 1908—1909. — Inhoud van tijdschriften. Enz.

Mededeelingen van het Ned. Zendelinggenootschap.

Op taalkundig gebied, bevat de jongste afl. der Mededeelingen (n.l. 45, 4e stuk) een tweetal opstellen, n.l.: Het voorvoegsel Me-, Pe- in de Bare'e-taal, door Dr. N. Adriani, en Een eerste schrede op Napoesch taalgebied, door P. ten Kate. De overige inhoud bestaat uit mededeelingen over de zending in de Minahassa over het jaar 1910, benevens een verslag over de spaarbank voor Inlanders te Modjo-Warna.

De Indische Mercuur. No. 6.

Inhoud: Theecultuur op Java, door K. A. R. Bosscha (met afb.). — Beweging tot afschaffing van het invoerrecht op suiker in de Vereenigde Staten, door H. C. Prinsen Geerligs. — Exkursionsflora van Java, door Dr. A. Pulle. — Einführung in die Tropenwelt, door Dr. A. Pulle. — Vergadering der Vereeniging van Rubberplanters te Bandoeng. — De begrooting van Suriname voor 1912. — Java tabak-overzicht, Henri Dentz. — Sumatra tabak-overzicht, Henri Dentz. — Kultuurberichten (Uitgifte van gronden in erfpacht in Suriname. — Een nieuwe rubberplantage in Suriname. Enz.). — Kleine mededeelingen. — Financieële berichten en verslagen, zoomede de overige wekel. rubrieken.

De Banier.

Tot het einde van 1911 verscheen „De Banier", Christelijk Weekblad voor Ned.-Indië, met de vermelding, onder den naam van den redacteur, van een zestal medewerkers, w. o. de Minister van Oorlog, H. Colijn. Met het nieuwe jaar is deze opgave van medewerkers achterwege gelaten en wordt alleen dus P. Bergmeijer als redacteur op het lichtblauwe titelblad vermeld.

***

Neerlands-Indië. Land en Volk enz. Aflevering 20 (Muntwezen, handel, bankwezen, door Mr. G. Vissering (slot); begin van Hoofdstuk V: Het onderwijs in Nederlandsch-Indië. door Mr. J. H. Abendanon.)

Dr. K. W. van Gorkom's Oost-Indische cultures, opnieuw uitgegeven door H. C. Prinsen Geerligs. Aflevering 8 en 9 (Suiker, door H. C. Prinsen Geerligs (slot); Oliegdwassen, door Dr. J. J. A. Wijs.)

Het eerste vezelcongres. Soerabaja 3—8 Juli 1911. Verkort Verslag. Soerabaja. Drukkerij van het Soerabajasch Handelsblad. 3 stukken.

Verslag aan Zijne Excellentie den Gouv.-Generaal van Ned.-Indië, uitgebracht ingevolge Kon. Besluit van 1 Juli 1911, no. 58, door A. E. R. Collette en H. W. L. Leur (inzake telegraafverkeer in Nederl.-Indië). 's-Gravenhage, Algemeene Landsdrukkerij.

Idem aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën. 's-Gravenhage, Algemeene Landsdrukkerij.

Leeszaal HEULSTRAAT 17.
DEN HAAG.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West", Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags:

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabajasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door recht, De stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, De Boodschapper, Revue économique, Indische Gids, Weekblad voor den handeldrijvenden en industrieëlen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Ned. Zendingsbode, Maandbericht van het Nederl. Zendeling-Genootschap, Indisch Genootschap, Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, La Gazette de Hollande, Ned. Staatscour.

En tal van andere brochures, jaarverslagen, enz.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 187, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

Het Bat. Nieuwsblad t/m 17 Januari 1912;
De Locomotief t/m 16 idem;
Het Soer. Handelsblad t/m 16 idem;
De Sumatrapost t/m 17 idem;
De Sumatrabode t/m 19 idem;
Tjahaja Sumatra t/m 18 idem;
De Ind. Mercuur no. 7;
Weekblad voor Indië no. 39;
De Banier no. 2;
Handelsberichten van het Min. van Landbouw;
Werkkring en vooruitzichten van de ambtenaren bij het Boschwezen in N.-Indië, door A. J. van Deventer, Houtvester.
Onze Vloot no. 30.

MEDEDEELINGEN.

Van de Afdeeling Amsterdam:

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING op Woensdag 21 Februari 1912, 's namiddags 3 uur, in een der zalen van het Americain-Hotel.

Agenda:

1. Opening.
2. Lezing der Notulen.
3. Ingekomen stukken en Mededeelingen.
4. Het verslag der Afdeeling over 1911.
5. Het verslag van den Penningmeester over 1911.
6. Verkiezing van drie bestuursleden wegens periodieke aftreding der heeren: C. den Hamer, H. Th. Rolandus en C. de Vries; en verkiezing van een bestuurslid in vacature-Almerood (aftredende in 1914).
7. Opmaking van een dubbeltal candidaten voor de voor de Afdeeling openvallende plaats in het Hoofdbestuur (aftr.: Mr. H. Smeenge).
8. Verkiezing van 2 afgevaardigden naar de Algemeene Vergadering der Vereeniging en van 2 plaatsvervangers.
9. Rondvraag en sluiting.

Namens het Bestuur,
Mr. H. SMEENGE, Voorz.
C. DE VRIES, Secr.
Weesperzijde 22.

Van de Afdeeling Nijmegen:

Vrijdag 23 Februari a.s., 's avonds acht uur, LEZING te houden door Mevrouw L. J. HISSINK—SNELLEBRAND, in de groote zaal van het Hotel du Soleil.

Onderwerp: **„Verheffing der Indopaupers door voorbereiding hunner dochters voor hare taak als opvoedster van een nieuw geslacht".**

Een ieder, lid of géén lid der Vereeniging Oost en West, heeft vrije toegang.

Gelegenheid tot debat.

Zegt het voort!

Namens het Afd.-Bestuur:
D. G. J. BEIJENS, Secr.

Van de Afdeeling 's-Gravenhage:

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING op Donderdag 29 Februari 1912, 's namiddags 8¼ uur, in het gebouw Laan v. Meerdervoort 187.

Agenda:

1. Verslag over het afgeloopen jaar 1911 met vermelding van den toestand op 31 December en der verschillende resultaten, welke verkregen zijn door het restaurant en de commissiën.
2. Rekening en verantwoording over 1911.
3. Verkiezing van vijf bestuursleden voor drie die aan de beurt van aftreden zijn en voor twee aan het bestuur ontvallen door overlijden en vertrek naar elders.

HET BESTUUR.

Van de Nederl. Afdeeling der N.-I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw:

OPENBARE VERGADERING op **Vrijdag 16 Febr. 1912**, des avonds **8 uur**, in het *Zuid-Hollandsch Koffiehuis*, Groenmarkt (zaal 4), te 's-Gravenhage.

Onderwerp: **Nederlandsch Timor, voorheen en thans, toegelicht door lichtbeelden.**

Spreker: de Heer Dr. G. A. T. MOLENGRAAFF, *Hoogleeraar aan de Techn. Hoogeschool te Delft.*

Er zal gelegenheid gegeven worden voor debat of het vragen van inlichtingen.

Toegang vrij.

P. J. VAN HOUTEN, *Voorzitter.*
S. STIBBE, *Secretaris.*

Bewijzen van toegang zijn te verkrijgen bij den Secretaris van het Hoofdbestuur, Heulstraat 17, zoomede Laan van Meerdervoort 187.

Van het Bureau voor Handelsinlichtingen:

Door het Koloniaal Museum zijn in het Bureau voor Handelsinlichtingen (aan de Oudebrugsteeg bij de Beurs) te Amsterdam, gedurende het eerste kwartaal van het jaar 1912 tentoongesteld, de standaardvezelmonsters tijdens het vezelcongres te Soerabaja vastgesteld.

Deze 35ste tentoonstelling van het Kol. Museum omvat de volgende voorwerpen:

Java-Abaca (= Manillahennep). Hiervan is een onderscheid in drie qualiteiten (Nos. 1, 2 en 3) getroffen. Men heeft het op Java onnoodig geacht de uitvoerige sortering van Manilla te volgen. De lage nummers van de Manilla-sortering zijn trouwens voor export eigenlijk niet geschikt.

Java-Sisal, van deze vezel worden twee qualiteiten, A en B, onderscheiden, die ieder naar de lengte worden onderverdeeld:

Java-Cantala, ook bij deze vezel word A- en B-qualiteit onderscheiden. De ontvangen monsters zijn A 130 cM., 110 cM. en 90 cM., en B. 130 cM., 90 cM. en 75 cM. De qualiteit A is hier zoo hoog mogelijk gesteld, zoodat ter bereiking daar-

voor een behoorlijken oogst van rijpe bladeren, een zorgvuldige bereiding en nabereiding noodzakelijk zijn.

J a v a-J u t e. Hier heeft men een sorteering naar 4 typen getroffen, waarvan No. 4 denkelijk ongeschikt is voor den uitvoer voor Europa, terwijl verwacht wordt, dat bij het kweeken door de Inlandsche bevolking dikwijls een product verkregen zal worden, dat onder 3 of 4 gerangschikt moet worden.

Meerdere gegevens betreffende het tentoongestelde zijn aan te treffen in eene publicatie van het Ned.-Indisch Landbouwsyndicaat, handelende „Over Standaardmonsters van Java-Vezelsoorten, samengesteld ter gelegenheid van het Vezelcongres met tentoonstelling gehouden te Soerabaja, Juli-Augustus 1911". Van deze boekjes zijn eenige exemplaren ter raadpleging in het Bureau aanwezig.

De Direkteur van het Koloniaal Museum, Dr. J. Dekker, is in het Bureau voor Handelsinlichtingen iederen Woensdag van 11½ uur voorm. tot 1 uur nam. te spreken.

Alle inlichtingen, voor zooverre zij geen analyses in het laboratorium behoeven, worden kosteloos verstrekt.

Van het Informatie-Bureau:

(Heulstraat 17).

Bij de **Staatsspoorwegen in Nederlandsch-Indië** kunnen, speciaal voor den dienst van opname en aanleg, **tijdelijke onderopzichters** worden geplaatst.

De candidaten mogen geen hoogeren leeftijd hebben dan 35 jaren en moeten ten minste gedurende drie jaren practische ervaring hebben opgedaan als toezichthouder bij waterstaatswerken of bij den dienst van weg en werken eener spoorwegmaatschappij.

Bouwkundigen die deze ervaring niet hebben, komen alleen in aanmerking, indien zij in het bezit zijn van het diploma voor uitvoerder van bouwwerken (onderbaas), afgegeven door de Maatschappij ter Bevordering der Bouwkunst, of daaraan gelijkwaardig diploma, en bovendien op bouwkundig gebied eene ervaring hebben van ten minste drie jaren als toezichthouder. Zij moeten voorts eenig begrip hebben van landmeten en waterpassen.

Zij moeten zich verbinden voor 5 jaren, en ontvangen een aanvangssalaris van ƒ 125 's maands, bij een practische ervaring van 3 jaren, terwijl voor elke 3 jaren langer practijk dit salaris met ƒ 25 's maands wordt verhoogd.

Het bezit van het diploma van opzichter van den waterstaat of van bouwkundig opzichter, afgegeven door bovenvermelde maatschappij, of daaraan gelijkwaardig diploma, geeft bovendien recht op een toeslag van ƒ 25 's maands.

Aan de betrekking zijn verder verbonden bij voldoende geschiktheid en goede plichtsbetrachting, traktementsverhoogingen van ƒ 25 's maands, telkens na 3 jaren dienst, totdat het maximum traktement van ƒ 175 's maands is bereikt. Bovendien bij den aanleg recht op vrije woning of, bij gebreke van dien, huishuurindemniteit, alsmede eene toelage van ƒ 25 's maands; en bij opname eene indemniteit van ƒ 25 's maands; benevens een daggeld van ƒ3.

Aan de uitzending is verbonden:

a. vrije overtocht c. q. ook voor het wettig gezin, naar Indië en terug als gouvernementspassagier der tweede klasse, indien het aanvangssalaris ƒ 150 's maands of meer bedraagt; der derde klasse, indien dat salaris ƒ 125 's maands bedraagt;

b. eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van ƒ 750;

c. een voorloopig traktement van ƒ 100 's mnds, ingaande met den dag van inscheping naar Nederl.-Indië.

Ingeval wegens ziekte terugkeer naar Europa binnen de vijf jaren noodzakelijk is, en overgang in vasten dienst niet heeft plaats gehad, wordt ontslag verleend, doch bestaat gedurende één jaar na den datum van ingang van dat ontslag aanspraak op vrije passage naar Europa met gezin op den voet van de daarvoor geldende bepalingen, en op uitbetaling van drie maanden traktement.

Na afloop van het verband van vijf jaren wordt eene gratificatie ten bedrage van 3 maanden traktement uitgekeerd, tenzij overgang in vasten dienst plaats heeft gehad. Heeft zulks niet plaats gehad, dan bestaat recht op vrije passage naar Europa met gezin, overeenkomstig de bovenbedoelde bepalingen, mits binnen het jaar na afloop van het verband.

Bij gebleken geschiktheid, ter beoordeeling van den hoofdinspecteur, chef van den dienst der Staatsspoorwegen op Java, zal gelegenheid worden gegeven om, voor zoover de formatie zulks toelaat, over te gaan in vasten dienst.

Eenmaal in vasten dienst, kan bij voldoening aan de gestelde eischen, benoeming tot opzichter volgen op eene minimum-bezoldiging van ƒ 200 's maands, met 5 driejaarlijksche verhoogingen van ƒ 35 per maand.

Aan de betrekking van opzichter is verbonden bij den aanleg recht op vrije woning of, bij gebreke van dien, huishuurindemniteit, alsmede eene toelage van ƒ 35 's maands, en bij de opname eene indemniteit van ƒ 45 's maands, benevens een daggeld van ƒ 5 of ƒ 3.

De bezoldiging van ambtenaren in vasten dienst is onderworpen aan eene korting van 2 pCt. ten behoeve van de burgerlijke pensioenen en van 5 pCt. als gewone bijdrage aan het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië. Bovendien is door hen bij eerste indiensttreding te voldoen ten behoeve van laatstgenoemd fonds, door gehuwden twee maanden, en door ongehuwden ééne maand traktement; bij elke traktementsverhooging door gehuwden tweemaal het bedrag der verhooging over ééne maand, door ongehuwden eenmaal dat bedrag; bij huwelijk ééne maand traktement.

Die contributiën zijn te voldoen in twaalf maandelijksche termijnen; eene contributie in eens is in geval van huwelijk nog verschuldigd, wanneer het verschil in leeftijd der echtgenooten meer dan negen jaar bedraagt.

Zij die voor uitzending naar Nederl.-Indië ter plaatsing op den vorengenoemden voet in aanmerking wenschen te komen behooren zich, bij gezegeld adres, te wenden tot het Departement van Koloniën onder overlegging van:

a. hunne bewijzen van practische werkzaamheid en van bekwaamheid in landmeten en waterpassen;

b. een bewijs van goed maatschappelijk gedrag, afgegeven na dagteekening dezer bekendmaking door den burgemeester hunner woonplaats;

c. hunne geboorteakte;

d. een door den Commissaris der Koningin in de betrokken provincie afgegeven certificaat, ten blijke dat voldaan is aan de verplichtingen welke uit de wet op de nationale militie voor hen zijn voortgevloeid.

In het adres moet worden vermeld of de candidaat gehuwd is en c. q. het aantal en den leeftijd zijner kinderen.

Door een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek zal de physieke geschiktheid voor den Indischen dienst moeten blijken.

Zij die ter beschikking van den Gouv.-Generaal worden gesteld, verbinden zich tot teruggave van alle gelden, welke aan hen en te hunnen behoeve zullen zijn voldaan, ter zake van overtocht en van gratificatie voor uitrusting, indien zij binnen den tijd van vijf jaren na aankomst in Nederlandsch-Indië, anders dan tengevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan, worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar Nederl.-Indië vertrekken, dan wel de reis derwaarts moedwillig afbreken.

Gehuwden hebben er zich op voor te bereiden, dat hun gezin hen in Indië in den regel niet naar hun standplaatsen zal kunnen volgen.

In verband met de omstandigheid, dat in 1912 nog niet alle voor de rechterlijke macht in Nederl.-Indië opengestelde plaatsen kunnen worden ingenomen door juristen, die hebben voldaan aan het examen, bedoeld bij art. 141, 2de lid, der Hooger onderwijswet, kunnen in dit jaar enkele **doctoren in de rechtswetenschap** ter beschikking van den Gouvern.-Generaal van Nederl.-Indië worden gesteld, teneinde daar te lande geplaatst te worden bij den bureaudienst, daaronder begrepen de dienst ter griffie van het Hoog Gerechtshof en van Europeesche- of Inlandsche rechtbanken.

Zij zullen ook benoembaar zijn tot de betrekkingen genoemd in art. 2 van het besluit op de Indische Bestuursopleiding (N e d. S t. b l a d 1907, no. 71; I n d. S t. b l a d 1907, no. 230.)

Aan deze doctoren in de rechtswetenschap wordt dispensatie verleend van de sub a en b van art. 1 van het Kon. besluit van 21 Maart 1907 (N e d e r l. S t. b l a d no. 75, I n d. S t. b l a d no. 264) aangegeven vereischten van benoembaarheid tot rechterlijke betrekkingen in Nederl.-Indië, met dien verstande, dat zij tot rechterlijke ambten eerst benoemd zullen kunnen worden, nadat zij drie jaren bij den bureaudienst, waarvoor zij worden uitgezonden, zijn werkzaam geweest, tenzij, naar het oordeel der Indische regeering, het belang van den dienst vordert dat eerder tot benoeming in een rechterlijk ambt worde overgegaan, in welk geval zij kan plaats hebben in den loop van het derde jaar.

Behalve overtocht naar Nederl.-Indië voor Gouvernementsrekening als passagier der eerste klasse, c. q. ook voor het wettig gezin, is aan de uitzending verbonden een voorloopig traktement van ƒ 150

's maands, ingaande met den dag van aankomst te Batavia, en eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van *f* 1000. Bij voorloopige tewerkstelling in Indië wordt boven dat voorloopig traktement een toelage van *f* 100 's maands toegekend.

Sollicitanten mogen niet ouder zijn dan 30 jaren en moeten zij zich vóór 15 Maart 1912 bij gezegeld request tot het Departement van Koloniën wenden, met overlegging van:

a. het diploma waarbij hun de graad van doctor in de rechtswetenschap is toegekend;

b. een door den burgemeester hunner woonplaats afgegeven bewijs van goed maatschappelijk gedrag;

c. een bewijs, dat zij tot geen militairen dienst verplicht zijn, of wel een bewijs aantoonende welke verplichtingen ten aanzien van den militairen dienst zij nog te vervullen hebben.

In het request moet worden opgegeven of de sollicitant gehuwd is en c. q. het aantal en den leeftijd zijner kinderen, alsmede of en, zoo ja, waar en in welke functie hij na zijne promotie is werkzaam geweest.

Zij die ter beschikking van den Gouv.-Generaal worden gesteld, verbinden zich tot teruggave van alle gelden, welke aan hen en te hunnen behoeve zullen zijn voldaan, ter zake van overtocht en van gratificatie voor uitrusting, indien zij binnen den tijd van vijf jaren na aankomst in Nederlandsch-Indië, anders dan tengevolge van wèlbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan, worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar Nederl.-Indië vertrekken, dan wel de reis derwaarts moedwillig afbreken.

Geene uitzending heeft plaats, dan nadat bij onderzoek door de geneeskundige commissie van het Departement van Koloniën gebleken is van physieke geschiktheid voor den Indischen dienst.

Het traktement is onderworpen aan eene korting van 2 pCt. ten behoeve van de burgerlijke pensioenen en van 5 pCt. voor de gewone bijdrage aan het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië. Bovendien is bij eerste indiensttreding te voldoen ten behoeve van laatstgenoemd fonds, door gehuwden twee maanden, en door ongehuwden ééne maand traktement; bij elke traktementsverhooging door gehuwden tweemaal het bedrag der verhooging over ééne maand, door ongehuwden eenmaal dat bedrag; bij huwelijk ééne maand traktement.

Die contributiën zijn te voldoen in twaalf maandelijksche termijnen; eene contributie in eens is in geval van huwelijk nog verschuldigd, wanneer het verschil in leeftijd der echtgenooten meer dan negen jaar bedraagt.

Ten einde bij den burgerlijken geneeskundigen dienst in Nederl.-Indië in dienst te treden als tijdelijk geneeskundige, kunnen worden uitgezonden **2 jonge artsen.**

Verbintenis voor één jaar wordt gevorderd op eene bezoldiging van *f* 400 's maands.

Aan de uitzending uit Nederland wordt verbonden:

a. overtocht naar Nederl.-Indië en, binnen één jaar nà beëindiging van de verbintenis, terug voor Gouvernementsrekening als passagier der eerste klasse;

b. eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van *f* 1500;

c. eene voorloopige bezoldiging van *f* 250 per maand, ingaande met den dag van inscheping naar Nederl.-Indië, en voortdurende totdat daar te lande het activiteitstraktement ingaat.

Uitzending heeft niet plaats dan nadat uit een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek is gebleken van physieke geschiktheid.

De uit te zenden geneeskundigen moeten zich schriftelijk verbinden om, ingeval zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar Indië vertrekken, of om andere redenen dan wèlbewezen ziels- of lichaamsgebreken buiten eigen toedoen ontstaan (ter beoordeeling van de Regeering) binnen één jaar nà hunne aankomst op Java van hunne verbintenis worden ontslagen, terug te betalen, hetgeen is betaald wegens gratificatie voor uitrusting en wegens overtocht naar Indië.

Zij die voor uitzending in aanmerking wenschen te komen, moeten zich onverwijld aanmelden bij het Departement van Koloniën, bij een op zegel geschreven request, onder overlegging van:

a. diploma's;

b. een bewijs van goed maatschappelijk gedrag afgegeven nà dagteekening dezer door den burgemeester hunner woonplaats;

b. een bewijs van voldoening aan de wet op de nationale militie, afgegeven door den Commissaris der Koningin in de betrokken provincie.

(Ned. Staatscourant van 30 Januari 1912 No. 24.)

Officiëele Berichten.

Uit de Javasche Courant van 12 Jan. 1912. No. 4.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den commies H. Krauss; den adjunct-adm. G. M. A. J. Hess.

Ontslagen: Op verzoek eervol de commies W. P. A. Jansz; de onderwijzeres Mej. T. L. Halkema; de klerk J. F. Luchs.

Gesteld: ter beschikking van den chef van den burg. geneesk. dienst E. W. de Hartog Jager; van den Gouv. van Atjeh en Onderh., L. Asjes.

Belast: met de waarneming der betrekking van chef der 1e afd. S.S. op Java J. F. v. Weelderen.

Benoemd: tot 1en commies Mr. C. Ph. C. E. Steinmetz; tot 2en commies W. Ch. Meijroos.

Belast: met de waarneming der betrekking van 1en commies W. G. Stroband en A. E. J. Blok.

Tijdelijk gesteld: ter beschikking van den Algemeenen Secretaris G. H. G. Harloff.

Benoemd: tot kantoorchef 2e kl. F. P. L. Cardon; J. W. H. Lehnkering en W. A. de Ceuninck van Capelle; tot commies 1e kl. A. F. A. van Naerssen en D. van Laar.

Belast: met de waarneming der betrekking van commies 1e kl. F. J. H. Bol en G. E. D. Heijligers.

Benoemd: tot controleur in de res. Bali en Lombok L. Dinger; tot onderwijzeres Mevr. A. E. van der Plaats te Kediri.

Militair Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den officier van gezondheid D. H. Arends.

Uit de Javasche Courant van 16 Jan. 1912. No. 5.

Civiel Departement.

Verleend: twee jaar verlof aan den politie-opziener W. E. de Munck Mortier; een jaar aan den opzichter-machinist E. G. Egberts; tien maanden aan den commies E. Scheere; een jaar aan den contr.-chef J. D. W. Th. Abbink; den werkmeester N. Ritter; den commies D. J. van den Dungen Gronovius, W. de Jager en B. Stegeman; elf maanden aan den adjunct-chef S.S. op Java J. J. A. de Groot.

Ontslagen: op verzoek eervol de commies A. M. van Hall; de onder-opzichter J. Céphas; de machinist J. C. Dunki Jacobs; de 2e commies J. H. Künze.

Belast: met de waarneming der betrekking van politie-opziener 1e kl. A. A. Briedé; van 3en commies ter Alg. Secretarie A. Heijmans.

Gesteld: ter beschikking van den chef van den burgerl. geneesk. dienst Dr. N. H. Swellengrebel.

Benoemd: tot griffier van den landraad te Koeta Radja H. Maas; tot administrateur 2e kl. P. J. Willemse; tot hoofdcommies W. J. Bosschart; tot tijdelijk ass.-resident ter beschikking van den Gouv. van Celebes en Onderh. A. G. H. van Sluijs; tot 2en commies Ch. H. Peeters; tot adspirant-ingenieur B. O. W., G. F. van Dissel; tot zoutverkooppakhuismeester Ch. L. J. Brugman; tot kantoorchef 2e kl. G. C. W. F. Fikenscher; tot commies 1e klasse F. J. H. Bol.

Belast: met de waarneming der betrekking van kantoorchef 1e kl. W. L. Chevalier; van commies 1e kl. A. L. de la Fosse.

Ontslagen: op verzoek eervol de kapitein der Chineezen te Padang Oei Kim Hien.

Geplaatst: in de residentie Madioen de controleur J. C. Brinks.

Benoemd: tot onderwijzeres 3e kl. te Buitenzorg Mej. W. H. Struick du Moulin.

Militair Departement.

Bevorderd: tot majoor de kapitein A. C. C. Musch; tot kapitein de 1e luit. R. Vogel; G. J. Nijweide; C. M. A. Quack en W. F. Engelhart; tot 1en luitenant M. Schouten, W. E. Boers en J. Drewes.

Benoemd: tot adjudant van den Gouv. van Atjeh en Onderh. de kapitein-adjudant H. C. Gerritsen; tot adjudant van den militairen commandant aldaar de 1e luit. J. C. A. Bannink.

Overgeplaatst: naar Soemedang de 1e luit. G. J. Bode; bij het 15e bat. de 1e luit. A. Bos; naar Benkoelen de 1e luit. F. H. Geerligs; naar Paloe de kapitein S. Prins; naar Makasser de 2e luit. J. G. van der Sterren.

Geplaatst: bij het 7e bat. de 2e luit A. Agerbeek.

Overgeplaatst: naar Tjilatjap de 2e luit. der art. M. A. H. Hazen; en ingetrokken de overplaatsing van den 2en luit. O. Peltzer naar die plaats.

Benoemd: tot inspecteur van scheepvaart W. C. B. Wintgens.

MAISON DE BONNETERIE.

Leverancier van H.M. de Koningin.

Tijdelijk HULPGEBOUW tegenover het Stadhuis DEN HAAG.

Grootst gesorteerde Magazijnen in elegante Dames- en Kinderconfectie.

NAAML. VENN. ELECTRISCHE DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO" - DEN HAAG

Kartini

Ultimo Maart verschijnt de TWEEDE, GOEDKOOPE DRUK van:

Door Duisternis tot Licht

GEÏLLUSTREERD

Gedachten over en voor het Javaansche volk

VAN WIJLEN

RADEN ADJENG KARTINI.

INGENAAID *f* **2.40.** GEBONDEN *f* **2.90.**

DE EERSTE DRUK, DIE IN JUNI 1911 VERSCHEEN, WAS IN ENKELE MAANDEN UITVERKOCHT.

UITVOERIG PROSPECTUS WORDT OP AANVRAAG FRANCO TOEGEZONDEN.

AUG. SAVELKOUL,
v/h. J. VAXELAIRE & CIE.,
BATAVIA, AMSTERDAM, SEMARANG, SOERABAYA.

SPECIAAL ADRES voor

Indische Uitrustingen

EN

HEERENKLEEDING naar maat.

Voor inlichtingen of aanvragen wende men zich alleen tot mijn firma te *Amsterdam*, daar ik in Nederland geen filialen of vertegenw. heb.

HOTEL-RESTAURANT
SANTOSA.
Telefoon 1896. - 's-GRAVENHAGE.

Indisch Restaurant
PIEPER BAARS
PRINS HENDRIKPLEIN 3*a*, 3*b*, 4.

Plat du Jours vanaf *f* 0.80.
Diners vanaf *f* 1.—.

Uitzending van alle gerechten en Diners.

Aanbevelend:
L. HANNEMANN, Eigenaar.

DE NIEUWE GIDS

[MEDE NIEUWE SERIE VAN DE TWINTIGSTE EEUW EN HET TWEE-MAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT]

MAANDSCHRIFT VOOR LETTEREN, KUNST, WETENSCHAP EN WIJSBEGEERTE

ONDER REDACTIE VAN: Dr. A. ALETRINO, Dr. H. J. BOEKEN, LODEWIJK VAN DEYSSEL, Mr. FRANS ERENS, WILLEM KLOOS, JAC. VAN LOOY, FRANS NETSCHER

UITGAVE N. V. ELECTR. DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO" DEN HAAG :: AMALIA VAN SOLMSSTR. 2-4 :: TELEPH. 4424

VACANT

Weekblad voor Indië,

onder Hoofdredactie van M. VAN GEUNS, te SOERABAJA.

Prijs per 3 maanden f 2.50

Men kan zich abonneeren bij den agent voor Nederland: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk belang" NIEUWE MOLSTRAAT 20, DEN HAAG.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West", die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaatlessen in Ind. talen.

W. B. REGENHARDT, Weimarstraat 309, 's-Gravenhage,	Maleisch, Javaansch, Soendasch, Atjehsch.	gediplomeerd.
A. H. J. G. WALBEEHM, Obrechtstraat 363, 's-Gravenhage,	Javaansch.	
D. A. P. KOK, Edisonstraat 58, 's-Hage,	Maleisch.	
W. F. H. EPKE, 2e Schuijtstraat 43, 's-Hage,	Javaansch.	

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Hage.

*** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging *„Oost en West"*, **Heulstraat 17, Den Haag,** zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. **Jaarverslag der Vereen. 1910, geldelijke verantwoording van het Hoofdbestuur over de jaren 1909 en 1910, enz.**

en

Opgave van de Eereleden, de samenstelling der verschillende besturen en commissies.

Prijs: 1 exemplaar f 0.20 en f 0.03 frankeerkosten.

b. **Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn,** door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10, 50 ex. f 2.80;

voor Departementen en Leden der *Maatschappij tot Nut van het Algemeen* f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent frankeerkosten.

c. Onze Oost II: **Iets over den Inlander en zijn Zieleleven,** door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent, 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der *Maatschappij tot Nut van het Algemeen* f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

*** Bij de Firma MARTINUS NIJHOF, **Lange Voorhout 9, Den Haag,** zijn verkrijgbaar gesteld:

a. **Onze West:**

I. De Kolonie Suriname, door REMAN IRÜS;

II. De Kolonie Curaçao, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás" te Curaçao,

Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. **De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. II. **De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. III. **De Rechterlijke ambtenaar in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.

No. IV. **De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

No. V. **De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.**
Prijs f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

Vereeniging OOST en WEST

Afdeeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het **Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 187,** zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer G. C. A. DE WITT, **Reinkenstraat No. 56.**

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelsche taal.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitsche en Engelsche taal; hoofdacte middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Eene Dame voor schrijf-, copiëer- of vertaalwerk uit het Fransch Duitsch of Maleisch.

Een heer, oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Eene Dame voor zanglessen.

Twee jonge dames voor Gouvernante naar Indië, waarvan eene H.-acte heeft.

Een juffrouw, oud 26 j., P. G., wenscht als kinderjuffrouw naar Indië te gaan, was reeds 2 jaar te Batavia als zoodanig werkzaam.

Twee jonge dames voor vioollessen, ook aan eerstbeginnenden.

Beschikbaar voor de reis naar Indië twee zeebaboe's en een inl. manlijke bediende.

Twee jonge dames voor kinderjuffrouw naar Indië.

Een geg. korporaal konstabel K. N. M. voor huisbewaarder, bureauknecht, geldinkasseeren, enz.

Eene jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Twee heeren voor het geven van lessen in Maleisch en Javaansch, waarvan één ook in Indisch Staatsrecht.

Twee Dames voor het geven van lessen aan spraakgebrekkigen.

Drie geg. O.-I. militairen voor oppasser of magazijnknecht.

Eene dame voor hygiënische ademgymnastiek.

Eene Dame voor administratieve werkzaamheden.

Twee bekwame linnennaaisters, waarvan een uit naaien gaat van 9—5 uur.

Eene jonge dame (diploma muziek, piano en zang), wenscht met eene familie naar Indie voor les geven aan kinderen en behulpzaam in het huishouden.

Eene jonge dame, bekend met moderne talen, voor machineschrijven en stenographie.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in **LAAN v. MEERDERVOORT 187** voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; Voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willen verleenen.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereen. „OOST EN WEST" en zijne contributie te bepalen op

....

Handteekening: *Woonplaats:*

....

Inzenden aan het Hoofdbureau van „Oost en West", Heulstraat 17, Den Haag.